

УДК 378

Марина Сорочан

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
ORCID ID 0000-0001-6590-3583
DOI 10.24139/2312-5993/2022.09-10/271-283

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ: МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗАСОБАМИ ТРЕНІНГОВОЇ ПРОГРАМИ

В статті розглядаються особливості методичних та практичних аспектів формування готовності до організації навчання дітей з особливими освітніми потребами за допомогою тренінгу. Встановлено, що саме тренінг є ефективним засобом розвитку професійної ідентичності та професійної компетентності майбутніх вихователів. Визначено принципи проведення тренінгу зі студентами (активності, відкритого зворотного зв'язку, «тут і тепер», довірливості та щирості у спілкуванні, персоніфікації висловлювань, конфіденційності, неприпустимості критики особистості). Тренінгова програма складалася з трьох модулів: «Розуміння інклюзії», «Особистісна готовність та відповідальність», «Практична діяльність». Реалізація якої забезпечує поєднання традиційних технологій та оволодіння методами вирішення квазіпрофесійних завдань на основі активного використання інноваційних технологій. Проведення міні лекцій, майстер класів, мозкових штурмів, ділових та рольових ігор та різних інтерактивних вправ, які імітують майбутню професійну діяльність ставлять студентів у визначену професійну роль, дозволяє їм самостійно і творчо застосовувати набуті компетентності, приймати аргументовані рішення, вчитися брати на себе відповідальність за їх виконання та наслідки, що забезпечувало комплексну підготовку студентів до роботи в умовах інклюзивного навчання в закладі дошкільної освіти.

Ключові слова: формування готовності, майбутні вихователі, інклюзивне навчання, діти з особливими освітніми потребами, тренінг, тренінгова програма.

Постановка проблеми. Специфіка роботи вихователя в умовах інклюзивного освітнього середовища (ІОС) полягає у вирішенні навчальних, виховних, корекційних завдань; розробленні індивідуальної корекційно-компенсаторної програми навчання та виховання кожної дитини з урахуванням нозологій; орієнтації на пізнавальні можливості кожної дитини; створенні умов для адаптації дітей з ООП та набуття ними важливих соціальних навичок, а це висуває і відповідні вимоги до структури й організації освітнього середовища ЗВО, методів, форм і технологій навчання.

Аналіз актуальних досліджень. Глобальні зміни, що відбуваються в суспільстві, потребують істотних змін у системі освіти, перегляду принципів її організації, форм і методів навчально-

виховного процесу, зокрема розробки і впровадження сучасних освітніх технологій навчання. Нині серед інновацій сучасної вищої школи зростає популярність використання тренінгових технологій.

На сьогоднішній день не існує загально визнаного визначення тренінгу.

С. В. Страшко, Л. А. Животовської, О. Д. Гречишкіної та ін. (Страшко, Животовська, Гречишкіна, Міненко, Савонова, Гаврилюк, 2006, с. 6), вважають, що тренінг - це організаційна форма навчально-виховної роботи, яка, спираючись на досвід і знання її учасників, забезпечує ефективне використання різних педагогічних методів, зокрема, активних, за рахунок створення позитивної емоційної атмосфери в групі, та спрямовується на отримання сформованих навичок і життєвих компетенцій.

О. Сидоренко – як «навчання технологій дій на основі певної концепції реальності в інтерактивній формі» (Занюк, 1997, с. 11).

Бопко І. З. вважає що «Тренінг – це форма соціально-педагогічної діяльності, спрямована на набуття життєвої компетентності шляхом збагачення як знаннями, так і життєво-практичним та емоційно-особистісним досвідом завдяки використанню інтерактивних засобів навчання» (Оніщенко, 2015).

Погоджуємося з думкою Підгурської В.Ю., яка стверджує, що у системі вишівської освіти цінність тренінгів виявляється в тому, що вони дають можливість активізувати процес фахової підготовки, зробити його більш результативним за рахунок повної відповідності принципам особистісно орієнтованого навчання. Отже, тренінг у структурі педагогічної системи вищого навчального закладу визначається як особистісно орієнтована інноваційна технологія навчання, що інтенсифікує процес підготовки спеціалістів. Відкритим на сьогодні залишається ще питання ефективної інтеграції тренінгових технологій в освітній процес вищого навчального закладу; необхідним є створення системи тренінгів на етапі вишівської освіти, яка стане складовою традиційного навчального процесу (Підгурська, 2019).

Мета статті – розкрити сутнісну характеристику тренінгової програми «Формування готовності до організації навчання дітей із особливими освітніми потребами».

Методи дослідження. Під час визначення досліджуваної проблеми ми застосовували методи аналізу та синтезу, порівняння, узагальнення, теоретичні та практичні методи, евристичний метод,

пов'язані з вивченням поняття «інклюзія», «інклюзивна освіта», «діти з особливими освітніми потребами», педагогічної наукової літератури, періодичних видань. Пошук інформації здійснювався на українських і зарубіжних веб-сайтах, присвячених проблемі інклюзивної освіти. Науковий пошук охоплював: розгляд методичних і практичних аспектів, які є вагомими для формування готовності майбутніх вихователів до інклюзивного навчання.

Виклад основного матеріалу. Сутність формування готовності майбутніх вихователів до інклюзивного навчання полягає в оволодінні методами вирішення квазіпрофесійних завдань при активному використанні інноваційних технологій. Тому важливо навчити студентів застосовувати одержані знання, а також знаходити і творчо використовувати інформацію для прийняття компетентних рішень у майбутній професійній діяльності. З цією метою в процесі дослідження розроблено та апробовано тренінгову програму «Формування готовності до організації навчання дітей із особливими освітніми потребами» тривалістю 18 годин, проходження якої сприяло підготовці майбутніх вихователів до усвідомлення глибинного змісту і сутності інклюзивного навчання, дозволило ознайомити їх із перевагами інклюзивного навчання та підготувало до роботи з дітьми з ООП.

Тренінгові навчання цінуються можливістю отримання за короткий термін великого обсягу необхідних знань. Висока ефективність тренінгового навчання є результатом того, що:

- цінуються точка зору і знання кожного учасника;
- можна поділитися своїм досвідом і проаналізувати його у комфортній атмосфері без примусу;
- існує можливість вчитися, виконуючи практичні дії;
- можна припускатися помилок, що не призводитиме до покарання або негативних наслідків;
- немає оцінок та інших «каральних» засобів оцінювання нових знань (Блінов, 2008, с. 4).

Мета тренінгового курсу «Формування готовності до організації навчання дітей із особливими освітніми потребами»: експериментально перевірити педагогічні умови підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до інклюзивного навчання із застосуванням інноваційних технологій.

Завдання тренінгового курсу:

- представити модель підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до інклюзивного навчання;
- ознайомити учасників з правовими аспектами інклюзивного супроводу дітей з ООП;
- ознайомити майбутніх вихователів з методологією визначення категорій (типологій) освітніх труднощів, що встановлює порядок вивчення наявних компетенцій у здобувачів освіти і є обов'язковою для застосування в закладах дошкільної освіти;
- ознайомити студентів з можливими особливостями розвитку дітей з ООП та наявних освітніх труднощів у дітей дошкільного віку, які можуть бути їм притаманні;
- ознайомити з методичним інструментарієм вимірювання ступеня їх прояву, визначення бар'єрів, особливих освітніх потреб;
- розглянути рівні підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами, які здобувають дошкільну освіту в інклюзивних групах;
- ознайомити студентів з поведінковою терапією;
- розглянути модель раннього втручання;
- стимулювати творчу і соціальну активність, ініціативу майбутніх педагогів;
- сформувати мотивацію до організації просвітницької роботи із батьками дітей з ООП;
- сформувати навички надання необхідної підтримки, консультативної допомоги щодо проблем, пов'язаних із навчанням і вихованням дітей з ООП;
- відпрацювати ефективні способи взаємодії з дітьми, які мають порушення в емоційно-вольовій сфері;
- сприяти впровадженню нетрадиційних технік та прийомів в роботі з дітьми, які мають індивідуальні особливості поведінки;
- навчити психокорекційних прийомів та технологій для нормалізації психічного стану дитини в умовах воєнного стану.

Курс складається з 3 модулів.

Модуль 1. Розуміння інклюзії (3 год.)

Основною метою проведення цього модуля було ознайомлення учасників з поняттями «інклюзія», «інклюзивне навчання», «люди з особливими потребами», «соціальна інклюзія» та особливостями організації освітнього процесу в інклюзивній групі (Табл. 1).

Таблиця 1

Тема	Заняття	Види роботи	Орієнтовна тривалість (хв)
Розуміння інклюзії	Заняття 1 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	15
		Вступ. Очікування	5
		Вправа «Калейдоскоп»	15
		Вправа «Що таке інклюзивне навчання?»	30
		Вправа «Алгоритм впровадження інклюзивного навчання»	15
		Підсумки	5
	Заняття 2 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	10
		Вступ. Очікування	5
		Вправа «Очікування щодо людей з особливими потребами»	15
		Міні-лекція: «Інклюзія — стратегія міжнародного та українського законодавства»	15
		Інтерактивна бесіда: «Соціальна інклюзія. Соціальна VS медична модель. Інклюзія VS інтеграція»	20
		Вправа «Що це: сегрегація, інтеграція, інклюзія чи виключення?»	15
		Підсумки	5

Особливу увагу хочемо звернути на рефлексію наприкінці першого модулю.

Студенти зазначали, що мали можливість швидко та цілісно засвоїти теоретичний матеріал, познайомитись з особливостями інклюзивного навчання в системі освіти. Розробили умови, за яких, інклюзивне навчання буде ефективним, визначили, які зміни мають відбутися у свідомості суспільства по відношенню до людей з ООП (формування толерантного ставлення до впровадження інклюзивного навчання у ЗДО та запобігання формуванню упередженого ставлення до людей з особливими потребами). Під час обговорення на прикладі коротких ситуацій усвідомили відмінності між сегрегацією, інтеграцією, інклюзією чи виключенням та їх вплив на розвиток особистості, проаналізували нормативні документи і зібрали значну кількість думок та дійшли висновку, що процеси інтеграції та інклюзії відображують дві досліджувані моделі – медичну (інтеграція) та соціальну (інклюзія).

Модуль 2. Особистісна готовність та відповідальність (4,5 години)

Метою виконання другого модуля була зміна стереотипів і викорінення психологічних бар'єрів, які виникають у майбутніх вихователів в умовах ІОС, їхня підготовка до прийняття дітей з ООП як рівних, до толерантного ставлення до впровадження інклюзивного навчання у ЗДО; розвиток почуття соціальної підтримки індивідуальних потреб дитини з ООП та формування психологічної готовності до роботи з дітьми з ООП (Табл.2).

Таблиця 2

Тема	Заняття	Вид роботи	Орієнтовна тривалість (хв)
Власна готовність та відповідальність	Заняття 1 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	10
		Вступ. Очікування	5
		Вправа «Вчимося цінувати індивідуальність»	15
		Вправа «Ярлики»	20
		Вправа «Історія з життя»	20
		Вправа ««За» і «Проти»	10
		Підсумки	5
	Заняття 2 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	5
		Вступ. Очікування	5
		Вправа «Визнач своє відношення»	10
		Метод SWOT- аналіз	30
		Вправа «Східний базар»	30
		Підсумки	5
	Заняття 3 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	5
		Вступ. Очікування	5
		Вправа «Оптимізм — реалізм».	25
		Вправа «Готовність до роботи з дітьми з ООП»	20
		Вправа «Мої ресурси»	25
Підсумки		5	

Уважаємо, що під час вивчення другого модуля майбутні педагоги навчилися цінувати індивідуальність, приймати людей такими, якими вони є. Розвивали емпатію і здатність поставити себе на місце іншої людини. Завдяки тому, що під час виконання різних форм роботи студенти визначали власні ресурси для підвищення професійного рівня, знаходили в собі ті риси, які допоможуть почуватися впевнено при

роботі з дітьми в умовах інклюзії, у майбутніх вихователів сформувалася психологічна готовність до роботи з дітьми з ООП, підвищилася мотивація до майбутньої професійної діяльності.

Студенти відзначили, що розв'язуванню гострих проблеми інклюзивної освіти, закріпленню позитивного ставлення до інклюзії, визначенню її сильних і слабких сторін, усвідомленню своїх можливостей для впровадження і підкріплення інклюзивної освіти під час роботи з дітьми з ООП сприяло проведення вправи «Визнач своє відношення», застосування ефективного методу SWOT-аналіз та вправи «Східний базар».

Активізації пізнавальної активності учасників сприяло складання сіквейнів (вправа «Визнач своє відношення») на ключові слова «інклюзія», «інклюзивне навчання», «інтеграція», «універсальний дизайн» тощо.

Особливо дієвим методом формування психологічної готовності та підвищення мотивації до роботи з дітьми з ООП, було визначення особистих ресурсів для підвищення професійного рівня, розв'язання нестандартних ситуацій, застосовувалися технології ситуативного моделювання.

Модуль 3. Практична діяльність (10,5 год.)

Основною метою проведення третього модуля було підвищення інформаційної обізнаності учасників з основами психології і корекційної педагогіки; ознайомлення з індивідуальними особливостями дітей різних нозологій (аутизм, синдром Дауна, гіперактивність), поведінковою терапією; моделлю раннього втручання; формування мотивації для проведення просвітницької роботи із батьками дітей з ООП; отримання навичок надання необхідної підтримки, консультування щодо навчання і виховання дітей з ООП; відпрацювання ефективних способів взаємодії з дітьми (порушення в емоційно-вольовій сфері), нетрадиційних технік та прийомів у роботі з дітьми, які мають небажану поведінку, психокорекційних прийомів та технологій для нормалізації психічного стану дитини під час війни; стимулювання творчої і соціальної активності, ініціативи майбутніх педагогів (Табл.3).

Робота у третьому модулі дозволила майбутнім вихователям не тільки ознайомитись з індивідуальними особливостями дітей різних нозологій (аутизм, синдром Дауна, гіперактивність) а й сформувати у майбутніх вихователів мотивацію для проведення просвітницької

роботи із батьками дітей з ООП, отримати навички надання необхідної підтримки, консультування щодо проблем, пов'язаних із прийняттям діагнозу та розвивати емпатію.

Таблиця 3

Тема	Заняття	Вид роботи	Орієнтовна тривалість (хв)
Практична діяльність	Заняття 1 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	10
		Вступ. Очікування	5
		Вправа «Знайомство з особливою дитиною»	30
		Міні-лекція «5 етапів переживання»	10
		Вправа «Консультація для батьків»	25
		Підсумки	5
	Заняття 2 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	10
		Вступ. Очікування	5
		Вправа «Знайди відповідність»	15
		Вправа «Міф чи реальність»	20
		Вправа «Лист до батьків»	30
		Підсумки	5
	Заняття 3 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	5
		Вступ. Очікування	5
		Міні-лекція «Організація діяльності команди психолого-педагогічного супроводу в умовах інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти»	20
		Психологічні дебати: «Активний чи гіперактивний»	20
		Вправа «Давай пограємо»	30
		Підсумки	5
	Заняття 4 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	5
		Вступ. Очікування	5
		Вправа «Батькам від батьків про раннє втручання»	30
		Вправа «Інтерв'ю з психологом АВА-центру»-центру»	30
		Міні- лекція «Як працює АВА-терапія»	10
		Підсумки	5
	Заняття 5 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	5
		Вступ. Очікування	5
		Вправа «Одного разу в дитсадку»	30

		Вправа «Комунікуй ефективно»	15
		Вправа «Ігнорування і тайм-аут»	25
		Підсумки	5
	Заняття 6 (1.30 хв)	Привітання. Знайомство	5
		Правила	5
		Вступ. Очікування	5
		Міні-лекція «Компетенції -Труднощі – Рівні підтримки»	20
		Вправа «В кого які труднощі?»	25
		Вправа «Алгоритм визначення рівня підтримки»	25
	Заняття 7 (1.30 хв)	Підсумки	5
		Привітання. Знайомство	5
		Правила	5
		Вступ. Очікування	5
		Вправа «Відмінності»	20
		Вправа «Допомога під час стресових станів»	25
Вправа «Рекомендації психіатра»		25	
Підсумки		5	

Виконання завдань сприяло взаєморозумінню між учасниками тренінгу, стимулювало творчу і соціальну активність, ініціативу майбутніх педагогів. Студенти навчалися критично і креативно мислити, аналізувати особливості організації ІОС ЗДО та проведення ігрової діяльності з дітьми з різними нозологіями та пропонувати продуктивні рішення із модифікації розвиваючих ігор.

Вивчили та апробували різні техніки роботи з дітьми з ООП, підготували майбутніх вихователів до контролювання небажаної поведінки та отримали додаткову інформацію про можливі напрями консультаційної допомоги.

У процесі вивчення теоретичного матеріалу та виконання завдань четвертого заняття третього модуля майбутні вихователі познайомилися з техніками раннього втручання, АВА-терапією та основними аспектами методики роботи та технологією АВА-терапія, що допоможе у спілкуванні та контролюванні небажаної поведінки дітей з ООП.

Важливе значення для підготовки майбутніх вихователів до інклюзивного навчання мають навички корекції небажаної поведінки, ефективного спілкування та доцільного покарання, які формуються на наступному занятті під час виконання вправ «Одного разу в дитсадку», «Комунікуй ефективно» та «Ігнорування і тайм-аут».

Учасники відзначили, що одним із найбільш важливих етапів підготовки майбутніх вихователів до інклюзивного навчання було

ознайомлення з методологією визначення категорій освітніх труднощів та рівнів підтримки (Оніщенко, 2015) у дітей раннього та дошкільного віку; встановлення порядку вивчення наявних компетенцій у дітей та ознайомлення з рівнями підтримки дітей з ООП, які перебувають в інклюзивних групах, тому, що саме це є основою складання індивідуальної програми розвитку дитини з ООП.

На заключному сьомому занятті третього модуля тренінгу виконуючи вправи «Відмінності», «Допомога під час стресових станів», «Рекомендації психіатра» майбутні вихователі опанували стратегією поведінки дорослих, які знаходяться з дитиною з ООП під час воєнних дій та техніками і прийомами подолання стресових станів, що є надзвичайно важливим в умовах військової агресії Російської федерації.

Такі вправи дозволили закріпити на практиці прийоми нормалізації психічного стану дитини з інтелектуальними та комплексними порушеннями в екстремальних ситуаціях в умовах воєнного стану, проаналізувати можливі шляхи уникнення психологічних травм, систематизувати здобуті знання та структуровано представити їх в розроблених рекомендаціях.

Таким чином, підготовка майбутніх вихователів у процесі проходження тренінгового курсу «Формування готовності до організації навчання дітей із особливими освітніми потребами» є елементом моделі формування готовності до інклюзивного навчання в ЗДО. Може бути зреалізований як окремий курс, або факультатив, так і впроваджуватися в процес підготовки майбутніх вихователів під час вивчення окремих тем навчальних дисциплін. Наприклад «Дошкільна педагогіка»: діти з проблемами розвитку: «Корекційна педагогіка» - види порушень психофізичного розвитку дітей, включення (інклюзія) дітей з особливими освітніми потребами в заклади дошкільної освіти загального типу, «Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП» - особливості індивідуалізації розвитку, навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами; «Інклюзивна освіта» - складові, фактори розвитку та базові моделі впровадження інклюзивної освіти, роль сім'ї в процесі інтегрування дитини з особливими освітніми потребами в соціокультурне середовище, корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання; «Дитяча психологія» - проблеми психічного розвитку особистості; «Спеціальна педагогіка» - діти з особливими потребами як суб'єкт спеціальної педагогіки. Класифікація видів порушень психофізичного розвитку дітей, інтеграція та інклюзія у

сучасній освіті, принципи спеціальної освіти, технології і методи спеціальної освіти, форми організації спеціальної освіти, засоби забезпечення корекційно-освітнього процесу в системі спеціальної освіти, професійна діяльність й особистість педагога системи спеціальної освіти.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. В умовах, що склалися, першочерговим завданням системи освіти є формування особистості, яка здатна творчо сприймати інформацію та нести відповідальність за власні рішення. Тому, проблема формування готовності майбутнього вихователя у процесі професійної підготовки, його професійного саморозвитку в нових соціокультурних і економічних умовах сучасного суспільства є однією з актуальних.

Фахівцю, який працює в умовах інклюзії необхідні не лише професійні знання та уміння, а вміння мислити, структурувати інформацію та швидко приймати правильні рішення в особливих умовах. Таким чином, важливого значення набуває переорієнтація мислення майбутнього вихователя на усвідомлення нових вимог до професійної діяльності та його сформованість готовності до виконання фахової діяльності в умовах інклюзії. Саме ж формування готовності потребує запровадження прогресивних форм, методів, засобів та інструментарію, а також постійного самовдосконалення та самоосвіти. Поліпшити якість професійної підготовки можна за умови використання надбань практичної психології, зокрема, тренінгових технологій. У підсумку зазначимо, що тренінги сприяють удосконаленню таких метапрофесійних якостей, як креативність, рефлексивність, асертивність (впевненість у собі), толерантність, які є складовими професійної компетентності вихователів. Окрім цього, під час тренінгових занять майбутні вихователі отримують широкий спектр емоційних переживань, набувають чуттєво-практичного досвіду у сфері особистого життя, соціальної взаємодії та професії. Відбувається трансформація, що спричиняє розвиток, який продовжується за межами тренінгового заняття і переноситься у площину реального життя, у професійну сферу вихователя.

Наші подальші наукові розвідки будуть стосуватися вивченню потенціалу інноваційних технологій у підготовці майбутніх вихователів, а також зосередимо увагу на питаннях вдосконалення професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

- Блінов, О. А. (2008). Особливості організації проведення психологічного тренінгу. *Збірник наукових статей Київського міжнародного університету. Серія: Психологічні науки, 12, 9–23.* (Blinov, O. A. (2008). Features of organization of psychological training. *Collection of scientific articles of Kyiv International University. Series: Psychological Sciences, 12, 9–23.*)
- Занюк, С. С. (1997). *Психологія мотивації та емоцій.* Луцьк: Вид-во Волин. держ. ун-ту. (Zubyuk, S. S. (1997). *Psychology of motivation and emotions.* Lutsk: Volhynia. State. Univ.)
- Методичні рекомендації щодо визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки у дітей раннього та дошкільного віку (2022).* Укл. Прохоренко Л.І., Шевченко В.М., Шевченко Ю.В., Орленко І.М., Соколова Г.Б. К.: МОНУ, НАПНУ. (*Methodical recommendations for determining educational difficulties and levels of support in children of early and preschool age (2022).* Incl. Prokhorenko L. I., Shevchenko V. M., Shevchenko Y. V., Orlenko I. M., Sokolova G. B. K.: Mona, Napp.)
- Оніщенко, О. В. (2015). *Тренінг як інноваційна методика навчання в системі післядипломної педагогічної освіти.* URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Treninh-iak-innovatsiy-na-metodyka-navchannia-Onishchenko.pdf> (Onishchenko, O. V. (2015). *Training as an innovative teaching method in the system of postgraduate pedagogical education.* URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/09/treninh-Ak-innovatsiy-na-metodyka-navchannia_onishchenko.pdf)
- Підгурська, В. Ю. (2019). *Використання навчальних тренінгів у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів.* URL: <http://eprints.zu.edu.ua/31742/1/%D0%B4%D0%BE%20%D0%B5%D0%BB.%20%D0%B1%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B8.pdf> (Podgurskaya, V. Yu. (2019). *Use of training training in the professional training of future elementary school teachers.* URL: <http://eprints.zu.edu.ua/31742/1/13/isonV1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B8.PDF>).
- Страшко, С. В., Животовська, Л. А., Гречишкіна, О. Д., Міненко, А. О., Савонова, О. В., Гаврилюк, В. О. (2006). *Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу.* Київ: Освіта України. (Strashko, S. V., Zhivotovskaya, L. A., Grechishkina, O. D., Minsk, A. A., Savonova, O. V., Gavrilyuk, V. O. (2006). *Socio-educational trainings on the formation of motivation for healthy lifestyles and prevention of HIV/AIDS.* Kyiv: Education of Ukraine).

SUMMARY

Sorochan Maryna. Formation of readiness to organize the education of children with special educational needs: methodical and practical aspects of formation by means of a training program.

The article examines the peculiarities of methodical and practical aspects of the formation of readiness to organize the education of children with special educational needs with the help of training. It was established that the training itself is an effective means of developing the professional identity and professional competence of future educators. The principles of conducting training with students (activity, open feedback,

"here and now", trustworthiness and sincerity in communication, personalization of statements, confidentiality, inadmissibility of personal criticism) are defined.

The training program consisted of three modules: "Understanding Inclusion", "Personal Readiness and Responsibility", "Practical Activity".

The implementation of which provides a combination of traditional technologies and mastering the methods of solving quasi-professional tasks based on the active use of innovative technologies. The implementation of which provides a combination of traditional technologies and mastering the methods of solving quasi-professional tasks based on the active use of innovative technologies. Conducting mini-lectures, master classes, brainstorming, business and role-playing games, and various interactive exercises that simulate future professional activities put students in a defined professional role, allows them to independently and creatively apply acquired competences, make reasoned decisions, learn to take responsibility for their implementation and consequences, which ensured the comprehensive preparation of students for work in the conditions of inclusive education in a preschool education institution.

Key words: *formation of readiness, future educators, inclusive education, children with special educational needs, training, training program.*

UDC 378:811

Hanna Stoliarchuk

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

ORCID ID 0000-0002-5046-4298

DOI

THE MODERNIZATION OF BASIC PRINCIPLES OF STUDENT ASSESSMENT IN DISTANCE TEACHING FOREIGN LANGUAGES

The article reveals the results of a comparative analysis of methods of assessing students in distance teaching foreign languages in national and foreign universities. The problems of online assessment in terms of students' works compliance with the requirements of academic integrity are summarized. A new approach to basic assessment principles based on academic integrity and individual learning is proposed. The conclusions state that the modernized principles of student assessment play an essential role in the adaptation of online control to the specific features of distance teaching foreign languages at higher education institutions, creating an optimal environment for the student assessment process. A clearer understanding of the best assessment of learning results according to the quality requirements was obtained.

Key words: *assessment process, distance teaching, learning outcomes, online control.*

Introduction. Basic principles for assessing students' outcomes in the higher education system determine general approaches to identifying the level of students' outcomes. Basic principles also depend on the assessment criteria. They correspond to the requirements for knowledge, skills and abilities of students (or acquired competencies) and the score in accordance with the levels of academic outcomes. The level of mastery of each of the foreign language competencies is determined by certain assessment criteria, qualitative and quantitative.